

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Den 6te Landstingsmand for 1ste Kredts (Knudsen), og den 7de Landstingsmand for 1ste Kredts (Anderfen) indbringe Forslag til Lov om Arbejdstid.

Formanden: Paa Forslagsstillernes Begne har den ærede 6te Landstingsmand for 1ste Kredts Ordet.

Knudsen: Det sene Tidspunkt, paa hvilket dette Forslag bliver forelagt, gør det i og for sig indlysende nok, at min ærede Medforslagsstiller og jeg ikke vente, at det skal blive underkastet en Behandling i indværende Samling. Naar vi ikke desto mindre have tilladt os at forelægge Forslaget, er Grunden dertil den, at vi mene, at det indeholder saadanne Bestemmelser, som have en ret indgribende Betydning i mange Forhold, og at det derfor kræver mere Overvejelse, end man kan forudsætte, der vil kunne blive Forslaget til Del i en enkelt Samling. Vi have derfor ment ved at forelægge Forslaget allerede nu at burde give det høje Tings Medlemmer Lejlighed til i Tiden mellem Samlingerne at undersøgte Forslaget en grundigere Overvejelse, end der kan blive Tid til i en enkelt Samling. Med Hensyn til de øvrige Motiver, som vi have haft til at forelægge Forslaget, skal jeg i Korthed anføre følgende. Det er almindelig anerkendt, at den Maade, hvorpaa Arbejdet mere og mere bliver udført, navnlig efter at Maskintekniken har faaet en saa stor Udvikling — en Udvikling, der selvfølgelig for Fremtiden vil blive endnu større — vil have til Følge, at en Mængde Arbejdskræfter bliver overflødig, og der saaledes bliver en stadig til Stede værende Arbejdsløshed. Deraf følger efter vor Mening, at man maa lægge an paa at afsætte Arbejdet saaledes, at der saa vidt muligt kan blive Brug for alle ledige Kræfter. Nu have vi jo allerede for Industriarbejdernes Bedkommende i en Del Sag ved private Bestræbelser faaet gennemført en 10 Timers Arbejdsdag, men det har vist sig, at man ikke desto mindre har et stor og næsten stadig til Stede værende Arbejdsløshed at kæmpe med. Derfor vil det være nødvendigt, naar man skal gribe ind i disse Forhold, ikke at fastsætte Arbejdstiden til 10 Timer, men derimod at fastsætte den til 8 Timer. Ved Hjælp af et saadant Middel antage vi, at der kan raades nogen Bød paa den tilstedeværende Arbejdsløshed. Vi indse godt, at det fuldstændige

Ophør af Arbejdsløsheden ikke vil følge deraf, idet Arbejdet samtidig med at indskrænktes til en kortere Tid i Døgnet rimeligvis maa blive mere intensiveret i den Tid, hvori der arbejdes, saaledes at der bliver produceret mere i de 8 Timer herefter, end der under andre Forhold vilde blive produceret i 8 Timer. Men vi mene dog, at nogen Indflydelse paa Arbejdsløsheden vil det have, saa at en ikke ringe Del af de ledige Kræfter vil kunne komme i Virksomhed. Tillige er det anerkendt, at Arbejdet i en stor Mængde Tilfælde er i høj Grad anstrængende. Det er saaledes en Kendsgerning, at Arbejdernes Levealder gennemsnitlig er kortere end de øvrige Samfundsklassers, og jeg tror ikke at tage fejl, naar jeg skriver dette for en stor Del paa den lange Arbejdstids Regning. Jeg tror, at naar Arbejdstiden bliver kortere, vil det have til Følge, at Arbejdernes Sundhedstilstand bliver bedre, end den nu er, og som Følge deraf ogsaa deres Levealder bliver forlænget. Der foreligger altsaa efter min Mening sauntære Grunde, der i og for sig ere kraftige nok til at forsvare Ønsket om Gennemførelsen af en forkortet Arbejdstid. — Saa er der endvidere Hensynet til Arbejdernes intellektuelle Udvikling. Den lange Arbejdstid gør det umuligt for en stor Mængde Arbejdere at faa den tilbørlige Oplysning, og samtidig bliver Arbejdet særlig paa Grund af den store Anvendelse af Maskinkraften stadig mere og mere i høj Grad håvende. Den nuværende Arbejdstid giver altsaa ikke Arbejderne Tid til at uddanne sig, medens der paa den anden Side maa stilles større Krav til Arbejderne om, at de skulle have Tid og Lejlighed til at bestæftige sig med mere almindelige Samfundsspørgsmaal. Jeg mener, at ogsaa dette er en meget vigtig Grund til, at Arbejdstiden bliver forkortet. — Jeg skal endvidere anføre, at selve Arbejdet i mange Tilfælde er af den Art, at det netop kræver tilbørlig Hvile. Jeg skal saaledes nævne Arbejdet ved Jærnbanevæsenet og ved Skibsarten. Det er af den Natur, at hvis Arbejderne derved ere anstrængte, kunne de ikke vise den Utpaaagivenhed, der er nødvendig, og det kan have til Følge, at der kan ske store Ulykker, som man vilde kunne undgaa, dersom Arbejdstiden var begrændset.

Vi ønske nu at gøre den forkortede Arbejdstid saa almindelig som muligt, men indrømme selvfølgelig, at der kan og bør gives Undtagelser, at der er Tilfælde, i hvilke man ikke kan overholde disse strænge, bestemte Regler. Som et særligt Princip for disse Undtagelser vil jeg anføre alle de Ar-